

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Циркуляційна економіка

Освітня програма Економіка

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Циркуляційна економіка
Викладач (-і)	д.е.н., проф. Благун І.С.
Контактний телефон викладача	+38(050)5262131
E-mail викладача	ivan.s.blahun@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pro
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Курс розкриває основні теорії та практики діяльності бізнесу у взаємовідносинах з суспільством, економікою та навколишнім середовищем в умовах загострення глобальних екологічних проблем та цифровізації економіки.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою курсу є формування навичок та компетенцій щодо реалізації принципу розширеної відповідальності виробників, переходу до найкращих доступних технологій і циркулярних бізнес-моделей.	
Цілі курсу:	
<ul style="list-style-type: none"> – оволодіти навичкам соціальної відповідальності бізнесу; – оволодіти навичками оцінки потреби сировинного забезпечення та планування використання ресурсів; – оволодіти навичками побудови циркулярних моделей функціонування бізнесу; – оволодіти навичками оцінки економічних, екологічних і соціальних ефектів в умовах формування циркулярної економіки; – оволодіти навичками проведення інвестиційного аналізу підприємства для оцінки екологічних проектів. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
Результати навчання:	
РН01 Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	
РН02 Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.	
РН03 Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.	
РН05 Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.	
Компетентності:	
ЗК01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
ЗК02 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
ЗК03 Здатність працювати в міжнародному контексті.	
ЗК04 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	
ЗК05 Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.	

СК01 Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК02 Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК03 Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК04 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК05 Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06 Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей

СК07 Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практичні	10
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
1	051 Економіка	I	Вибіркові дисципліни

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1 Історичні перспективи та сучасні дослідження циркуляційної економіки. Становлення та проблеми розвитку циркуляційної економіки. Причини та наслідки трансформації класичних економічних систем до циркуляційної. Типологія практик функціонування циркуляційної економіки.	Лекція, практичне заняття	1, 7, 8	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 2 Циркуляційна економіка та життєвий цикл продукції. Проблема використання ресурсів в умовах циркуляційної економіки. Раціональне виробництво та контекст навколишнього	Лекція, практичне заняття	2, 3, 8, 9	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати	0,1	До наступного заняття за розкладом

середовища. Методи вирішення проблем циркуляційної економіки. Політичне та нормативне забезпечення ощадливого використання ресурсів.			задачі		
Тема 3 Ринок праці та проблема управління людськими ресурсами в умовах циркуляційної економіки. Аналіз тенденцій розвитку практик управління людськими ресурсами. Циркуляційна економіка та структурне безробіття. Зелений менеджмент людських ресурсів.	Лекція, практичне заняття	4, 5, 10, 11	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	0,2	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Кооперація влади та бізнесу в умовах циркуляційної економіки. Розподіл повноважень управління відходами в територіальному контексті. Важелі управління економікою замкнутого циклу. Екологічна спрямованість в державних закупівлях.	Лекція, практичне заняття	6, 7, 10, 11	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,2	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Циркуляційна економіка, промисловий та територіальний екологічний підхід (ПТЕП). Проблеми та стимули розвитку ПТЕП. Структура ПТЕП. Моделі управління системами в умовах ПТЕП.	Лекція, практичне заняття	1, 2, 3, 4	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,2	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Економіка спільної участі як основний рушій розвитку циркуляційної економіки. Інтернет та ощадливе споживання. Теорія «Подолання прірви» Дж. Мура та циркуляційна економіка. Особливості структурних змін економіки спільної участі в умовах замкнутого виробництва.	Лекція	1, 2, 7, 11	Опрацювати лекційний матеріал	0,2	До наступного заняття за розкладом
6. Система оцінювання курсу					

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен; “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (20 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (30 балів); – оцінка за контрольну роботу (30 балів); – оцінка за самостійну роботу (20 балів).
<p>7. Політика курсу</p>	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов’язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p> <p>Очікується, що аспіранти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом честі та Положенням про запобігання та виявлення плагіату Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-</p>	

[плагіату/](#).

Перезарахування результатів неформальної освіти відбувається згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ПНУ https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_o_svita.pdf

8. Рекомендована література

1. Андрусак Н. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням : підручник. Чернівці, 2013. 195 с.
2. Благун І. Забезпечення сталого розвитку України та країн світу на основі коригування моделей лінійної економіки. Бізнес-Інформ. 2022. № 1. С. 95–101.
3. Благун І. Модель циркулярної економіки як один із трендів сталого розвитку. Бізнес-Інформ. 2021. № 12. С. 124–132.
4. Лук"янихін В. О. Екологічний менеджмент у системі управління збалансованим розвитком : монографія. Суми : Унів. кн., 2002. 314 с.
5. Маменко О. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням : підручник. Харків, 2017. 285 с.
6. Мельник Л., Шапочка М. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням : підручник. Суми, 2006. 759 с.
7. Angelis R. Business Models in the Circular Economy: Concepts, Examples and Theory. Palgrave Pivot, 2018. 131 p.
8. Laasch O., Conaway R. Responsible Business: The Textbook for Management Learning, Competence and Innovation. Routledge, 2016. 446 p.
9. Nathanson J., Schneider R. Basic Environmental Technology Water Supply, Waste Management, and Pollution Control. Pearson, 2014. 456 p.
10. Potter C. Welcome to the Circular Economy: The next step in sustainable living. Laurence King Publishing, 2022. 192 p.
11. Weetman C. A Circular Economy Handbook: How to Build a More Resilient, Competitive and Sustainable Business. Kogan, 2020. 496 p.

Викладач

Благун І.С.